

BIULETYN INFORMACYJNY

WYDZIAŁU NAUK ROLNICZYCH, LEŚNYCH
I WETERYNARYJNYCH
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

NR 15

grudzień 2008

Pałac Kultury i Nauki; 00-901 Warszawa; Tel.: (48-22) 620-33-71, Tel./Faks: (48-22) 826-05-87, 620-42-92
e-mail: wydzial5@pan.pl pokoje: 2102, 2122 www.pan.pl

*Na Święta serdeczne, najlepsze życzenia przeżywania
Bożego Narodzenia w zdrowiu, pomyślności
i życzliwej atmosferze wśród najbliższych.*

*Na Nowy Rok - 2009 życzenia realizacji
osobistych i rodzinnych zamierzeń,
sukcesów w pracy zawodowej i społecznej,
nowych dokonań naukowych
oraz więcej pogody ducha i radości.*

Warszawa, grudzień 2008

Składają pracownicy
Wydziału Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynaryjnych
Polskiej Akademii Nauk

INFORMACJE OGÓLNE

PREZYDIA PAN

W drugiej połowie roku odbyły się 3 prezydium PAN: 16 września, 21 października i 18 listopada 2008 r.

16 września 2008 r.

Prezes PAN prof. Michał KLEIBER wręczył prof. Tadeuszowi CHOJNACKIEMU Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski, nadany przez Prezydenta RP za wybitne osiągnięcia naukowe. Prof. T. CHOJNACKI, członek rzeczywisty PAN, jest biochemikiem, pracownikiem naukowym Instytutu Biochemii i Biofizyki PAN. Prezydium uczciło pamięć profesorów: Aleksandra Szczepana PIENIAŻKA, Zbigniewa GERTYCHA, Jana RYŻEWSKIEGO, Tadeusza ORŁOWSKIEGO oraz Mieczysława KLIMOWICZA. Następnie prof. M. KLEIBER poinformował o spotkaniach z Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. Barbarą KUDRYCKĄ w sprawie nowelizacji ustawy o PAN. Poinformowano o rozpoczętej 24 lipca br. kontroli NIK dotyczącej gospodarowania wybranymi składnikami majątku trwałego PAN w okresie od 25 kwietnia 1997 r. do 30 czerwca 2008 r. Prof. M. KLEIBER potwierdził potrzebę stworzenia projektu koncepcji zarządzania majątkiem PAN. W kolejnym

punkcie obrad Stefania Anna ADAMIEC, dyrektor Biura Finansów PAN, przedstawiła projekt budżetu PAN na rok 2009. Według stanu na 15 września br. wynosi on 57 242 000 zł. Rozmawiano również o zapowiadającym na rok 2009 znacznym wzroście nakładów na naukę i szkolnictwo wyższe, przy czym obecnie jeszcze nie wiadomo, na jakie cele zostaną przeznaczone te środki. Doradca Prezesa PAN, Małgorzata KOZŁOWSKA, wyraziła obawę, iż nauka polska nie jest w stanie skosztować takiego wzrostu nakładów. Następnie omawiano sprawy komitetów PAN i ich finansowania. Prof. M. KLEIBER zaproponował przygotowanie oceny pracy komitetów oraz przyjęcie zasady większego finansowania najwyższych ocenionych komitetów. Zwrócił również uwagę na fakt, iż wiele komitetów nie wykorzystuje całości przyznanych im środków finansowych. Prezydium jednogłośnie podjęło uchwałę w sprawie propozycji dotyczących projektu budżetu państwa na rok 2009 w części przewidzianej dla Akademii. Sprawy majątkowe PAN przedstawiła Grażyna PARUSZEWSKA-WYSIŃSKA, dyrektor Biura Zarządzania Majątkiem PAN. Prezydium jednogłośnie podjęło uchwały w sprawach: · wyrażenia zgody na sprzedaż zabudowanych nieruchomości położonych w Michrowie (gmina Pniewy); · wyrażenia zgody na sprzedaż nieruchomości zabudowanych budynkami jednorodzinnych oraz lokali mieszkalnych w budynkach wielorodzinnych położonych w Zaborzu (gmina Chybie, powiat cieszyński); · ustanowienia służebności przesyłu na nieruchomościach położonych w Kórniku. Podjęto również uchwały w sprawie

powołania honorowych przewodniczących następujących komitetów PAN: · Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN – czł. rzecz. PAN Ryszarda DOMAŃSKIEGO; · Komitetu Fizyki Medycznej, Radiobiologii i Diagnostyki Obrazowej PAN – prof. dr. hab. inż. Grzegorza PAWLICKIEGO; · Komitetu Akustyki PAN – czł. rzecz. PAN Andrzeja Rakowskiego; · Komitetu Metrologii i Aparatury Naukowej PAN – prof. dr. hab. Eugeniusza RATAJCZYKA. Prezydium PAN jednogłośnie podjęło uchwałę w sprawie przyznania Medalu PAN im. Mikołaja Kopernika profesorowi Włodzimierzowi ZAGÓRSKIEMU-OSTOI za wybitne osiągnięcia naukowe w dziedzinie wirusologii molekularnej i biotechnologii roślin.

21 października 2008 r.

Prezydium uczciło pamięć zmarłych profesorów: Jerzego STACHURY i Jerzego PAWEŁKIEWICZA. Prof. M. KLEIBER poinformował o nagrodach, którymi uhonorowano członków PAN. Tegoroczną Nagrodę Nobla w dziedzinie medycyny otrzymał profesor HARALD zur HAUSEN, wirusolog, członek zagraniczny PAN, za odkrycie roli, jaką w powstawaniu raka szyjki macicy odgrywa wirus brodawczaka ludzkiego (HPV), dzięki czemu opracowano szczepionkę przeciw tej chorobie. Prof. Zdzisław SMORAĞ, członek korespondent PAN został tegorocznym laureatem nagrody Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w kategorii badań na rzecz rozwoju gospodarki, za badania w dziedzinie biotechnologii rozwoju zwierząt, których efekty stwarzają nowe możliwości dla rozwoju medycyny, farmacji oraz hodowli. Stefania Anna ADAMIEC, dyrektor Biura Finansów PAN, przedstawiła projekt uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie propozycji dotyczących projektu budżetu państwa na rok 2009 w części przewidzianej dla Akademii. Uchwała ta została podjęta jednogłośnie. Konieczność zmiany uchwały wynikała z faktu, iż projekt ustawy budżetowej na rok 2009 przyjęty przez Radę Ministrów na posiedzeniu w dniu 24 września 2008 r. i skierowany do Sejmu RP, uwzględnia w części 67 Polska Akademia Nauk limit wydatków wyższy o 865 tys. zł w stosunku do projektu przyjętego na podstawie uchwały prezydium PAN z dnia 16 września 2008 r. W wyniku wprowadzonych zmian ostateczny projekt budżetu PAN na rok 2009 uwzględniony w przedłożeniu rządowym zamyka się kwotą 58 107 000 zł. Grażyna PARUSZEWSKA-WYSIŃSKA, dyrektor Biura Zarządzania Majątkiem PAN przedstawiła sprawy majątkowe: umów dzierżawy; przekazania prawa użytkowania wieczystego gruntu. Biuro Zarządzania Majątkiem PAN zwróciło się do prezydium o przyjęcie informacji w tych sprawach do akceptującej wiadomości, aby możliwe było podjęcie dalszych kroków. Debatowano nt. projektów ustaw dotyczących reformy nauki, w szczególności ustawy o PAN. Następnie odbyła się uroczystość wręczenia Medalu PAN im. Mikołaja Kopernika profesorowi Włodzimierzowi ZAGÓRSKIEMU-OSTOI. Podjęto uchwałę, w wyniku której zatwierdzono wybór dwóch nowych członków i tym samym zmieniony skład Komitetu Przestrzennego Zagospodarowania Kraju PAN na lata 2007-2010. Prezydium jednogłośnie podjęło uchwałę w sprawie utworzenia Instytutu Środowiska Rolniczego i Leśnego Polskiej Akademii Nauk z siedzibą w Poznaniu, w miejsce likwidowanego Zakładu Badań Środowiska Rolniczego i Leśnego PAN. Następnie jednogłośnie przyjęto tekst „Zalecenia prezydium PAN w sprawie dokonywania oceny placówek naukowych PAN przez

wydziały PAN”. Tekst zawiera zasady, którymi powinny kierować się wydziały PAN w celu ujednoczenia procedur przeprowadzania oceny. Prof. M. KLEIBER zaproponował zmianę terminu najbliższego Zgromadzenia Ogólnego PAN z 11 grudnia na 15 grudnia br. Zmiana ta spowodowana jest faktem, iż 11 grudnia trwać będzie międzynarodowa konferencja klimatyczna, w której udział wezmą liczni członkowie PAN. Na zakończenie obrad prof. M. KLEIBER i prof. A. GÓRSKI omówili przebieg obchodów Dni Nauki Polskiej w Rosji, które odbyły się w dniach 13-17 października br. Zakończyły się one dużym sukcesem. Do uczestników skierowane zostały, utrzymane w ciepłym tonie, listy prezydentów Polski i Rosji. Podkreślono życzliwość i sympatię zarówno w spotkaniach oficjalnych, jak i nieformalnych, z jaką zostali przyjęci goście z Polski. Prof. M. KLEIBER zapowiedział także, iż prawdopodobnie w roku 2011 zorganizowane zostaną Dni Nauki Rosyjskiej w Polsce.

18 listopada 2008 r.

Prezydium uczciło pamięć zmarłych profesorów: Janusza ZAKRZEWSKIEGO i Malcolma MCPHERSONA. Prof. M. KLEIBER poinformował o tegorocznych nagrodach Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, którymi uhonorowano członków PAN. Profesor Stanisław MOSSAKOWSKI, członek rzeczywisty PAN, przewodniczący Wydziału I PAN, został laureatem w obszarze nauk humanistycznych i społecznych za „wszechstronną, interdyscyplinarną monografię dotyczącą Kaplicy Zygmuntońskiej - czołowego zabytku sztuki polskiego i włoskiego Renesansu” (książka „Kaplica Zygmuntońska 1513-1533”). Prof. dr. hab. Jacek OLEKSYN, członek korespondent PAN, został laureatem w zakresie nauk przyrodniczych i medycznych za „wkład w odkrycie uniwersalnych biogeograficznych zależności między cechami roślin, istotnych dla zrozumienia procesów ekologicznych w skali globalnej”. Prof. Maciej SADOWSKI, przewodniczący komitetu naukowego przy Ministrze Środowiska, przedstawił informację o przygotowaniu stanowiska Polski na 14. Konferencję Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC), która odbędzie się w dniach 1-12 XII br. w Poznaniu. Omówił m.in. spodziewane zmiany klimatu i kwestię adaptacji do nich, problem redukcji emisji gazów cieplarnianych (w tym zobowiązania redukcyjne Polski), kwestie gospodarcze, a także skład i zadania polskiej delegacji na konferencję. Prof. M. KLEIBER zwrócił uwagę na konieczność stworzenia Centrum Studiów Strategicznych. Omówiono współpracę instytutów Akademii w ramach centrów badawczych PAN. Prof. Adam SZEWCZYK, dyrektor Instytutu Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN, przedstawił Biocentrum Ochota, w ramach którego działa 6 instytutów PAN. Prof. Czesław CIERNIEWSKI, dyrektor Instytutu Biologii Medycznej PAN, przedstawił Regionalne Centrum Badań Chemicznych, Biologicznych i Medycznych PAN, w ramach którego w Łodzi działają 3 instytuty PAN. Podczas dyskusji prof. M. KLEIBER podkreślił, iż idea tworzenia centrów badawczych PAN jest słuszną i owocuje nowymi inicjatywami. Zgłoszono także kilka uwag do obu prezentacji, które zostaną uwzględnione, a uzupełnione prezentacje będą przedstawiane na najbliższym posiedzeniu Zgromadzenia Ogólnego PAN 15 grudnia br. Jednogłośnie podjęto uchwałę, w wyniku której zatwierdzono wybór czterech nowych członków i tym samym zmieniony skład Komitetu

Planeta Ziemia przy Wydziale VII PAN na lata 2007-2010. Sprawy majątkowe PAN przedstawiła Grażyna PARUSZEWSKA-WYSIŃSKA, dyrektor Biura Zarządzania Majątkiem PAN. Omówione zostały kwestie umów dzierżawy oraz przekazania prawa użytkowania wieczystego gruntu. Przyjęto porządek obrad Zgromadzenia Ogólnego PAN w dniu 15 grudnia br. Prof. Henryk SZYMCZAK przedstawił pomysł zorganizowania imprezy naukowej poświęconej osiągnięciom nauki polskiej w okresie dwudziestolecia międzywojennego. Po dyskusji prof. M. KLEIBER zaproponował przygotowanie do listopada 2009 r. spotkania na temat nauki i techniki II RP wraz z porównaniem kondycji ówczesnej i obecnej nauki polskiej. Następnie rozmawiano na temat nowej strony internetowej PAN. Prof. M. KLEIBER pozytywnie ocenił wygląd, funkcjonalność i możliwości jej rozbudowy. Zgłoszono także pomysły ulepszenia strony internetowej PAN. Powrócono do kwestii przygotowywanych obecnie projektów ustaw dotyczących reformy nauki, w tym ustawy o PAN.

Ustawa o PAN

Ostatni projekt Ustawy o Polskiej Akademii Nauk datowany jest na 2 XII 2008 r. i jest dostępny na stronie internetowej MNiSzW.

Pod koniec roku 2008 ustanowiono Statuetkę Polskiej Akademii Nauk - wyróżnienie przyznawane osobom, które swoją działalnością organizacyjną na rzecz PAN przyczyniły się do podnoszenia jej rangi naukowej i społecznej.

CZŁONKOWIE PAN

Jerzy J. LIPA, czł. koresp. PAN 7 lipca 2008 r. został członkiem honorowym The International Organization for Biological Control (IOBC Global);

JAN GLIŃSKI, czł. rzecz. PAN 25 września 2008 r. odznaczony został medalem „Memoria Iustorum” - pamięć sprawiedliwych, w uznaniu zasług dla dialogu kulturowego i świadectwa prawdy, służącej budowaniu duchowej jedności między Polską i Ukrainą. Wyróżnienie ustanowił abp Józef ŻYCIŃSKI;

15 grudnia na Zgromadzeniu Ogólnym PAN wręczono prof. dr. hab. Janowi GLIŃSKIEMU Statuetkę Polskiej Akademii Nauk za wybitne zasługi dla Oddziału Lubelskiego PAN;

Zdzisław SMORAĞ, czł. koresp. PAN 8 października 2008 r. otrzymał nagrodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za wybitne osiągnięcia naukowe oraz naukowo-techniczne w kategorii badań na rzecz rozwoju gospodarki.

Jerzy WAŻNY, czł. rzecz. PAN 5 listopada 2008 r. obchodził uroczyste jubileusz 80-lecia na posiedzeniu plenarnym Komitetu Technologii Drewna PAN.

WYDZIAŁ

W dniach 12-14 X 2008 r. w ramach „Dni Nauki Polskiej w Rosji” Wydział V PAN reprezentowali w Moskwie prof. Andrzej GRZYWACZ i prof. Antoni RUTKOWSKI. Wykład na wspólnym posiedzeniu prezydiów Rosyjskiej

Akademii Nauk, Rosyjskiej Akademii Nauk Rolniczych, Rosyjskiej Akademii Nauk Medycznych i Polskiej Akademii Nauk wygłosił prof. Zbigniew KUNDZEWICZ z Zakładu Badań Środowiska Rolniczego i Leśnego PAN „Global climate change: impacts, adaption and vulnerability”. W San Petersburgu odbyło się wspólne seminarium naukowe „Choroby rzepaku”, w którym ze strony polskiej uczestniczyli: czł. koresp. PAN J.J. LIPA, doc. M. JĘDRYCZKA, prof. J. KRZYMAŃSKI, doc. P. KACHLICKI, dr J. KACZMAREK, dr W. IRZYKOWSKI. Instytuty i uczelnie rolnicze przekazały dużą ilość książek i czasopism na wystawę, która towarzyszyła cykлом imprez „Dni”. Po wystawie wydawnictwa te zostały przekazane zainteresowanym placówkom naukowym i Federacji Rosyjskiej.

14 XI br. odbyło się kolegium, na którym zaakceptowano wynik pracy Komisji ds. nagród naukowych Wydziału V PAN oraz omówiono przebieg i porządek zebrania plenarnego Wydziału w dniu 19 listopada 2008 r.

19 XI br. odbyło się zebranie plenarne, na którym oceniono działalność Instytutu Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN w Jastrzębcu za lata 2004-2007, zakończoną Uchwałą i bardzo wysoką oceną działalności Instytutu. Uczestnicy zebrania: wysłuchali informacji o przebiegu uzgodnień i konsultacji odnośnie projektu Ustawy o Polskiej Akademii Nauk, podjęli Uchwałę w sprawie przyznania nagród naukowych Wydziału V PAN w roku 2008, zostali poinformowani o zakończeniu postępowania w sprawie przekształcenia Zakładu Badań Środowiska Rolniczego i Leśnego PAN w Poznaniu w Instytut, o stanie restrukturyzacji Stacji Badawczej Rolnictwa Ekologicznego i Hodowli Zachowawczej Zwierząt PAN w Popielnie oraz o planowanych w 2009 r. wyborach członków zagranicznych PAN.

DZIAŁALNOŚĆ KOMISJI NAGRÓD

Komisja na posiedzeniu w dniu 10 VII br. rozpatrzyła 13 wniosków (w tym 1 z ubiegłego roku), które wpłynęły do Wydziału V PAN, m.in. sprawdziła zgodność wniosków z wymogami regulaminu. Stwierdzono, że wszystkie wnioski spełniają wymogi. Dla 13 wniosków wyznaczono merytorycznych recenzentów oraz właściwe komitety naukowe.

II posiedzenie Komisji odbyło się 14 XI br. Po zapoznaniu się z opiniami i dyskusji - przeprowadzono tajne głosowanie - polegające na punktowaniu każdego wniosku - punktami od 3 (najwyższa ocena) do 0 (najniższa ocena).

Zebranie plenarne Wydziału Uchwałą Nr 6/2008 z dnia 19 XI 2008 r. przyznało w roku 2008 następujące nagrody naukowe i wyróżnienia:

NAGRODA ZA KSIĄŻKĘ IM. MICHAŁA OCZAPOWSKIEGO

1. „Ochrona zdrowia świń”
Czł. koresp. PAN Zygmunt PEJSAK
z rekomendacji Komitetu Nauk Weterynaryjnych PAN;

ZA PRACE BADAWCZE

Dyplom i nagroda pieniężna

1. „Ascid mites (Acari, Mesostigmata) from selected forest ecosystems and microhabitats in Poland”.

Rozprawa habilitacyjna dr hab. Dariusza J. GWIAZDOWICZA

z rekomendacji Komitetu Nauk Leśnych PAN;

2. „Modelowanie zagadnień odwrotnych procesu dyfuzji wody związanej w drewnie”. Rozprawa habilitacyjna dr hab. Wiesława OLKA
z rekomendacji Komitetu Technologii Drewna PAN;
3. „Udział czynników immunologicznych i nieodżywczych składników paszy (fitoestrogenów) w regulacji funkcji ciała żółtego krowy” dla zespołu: prof. dr hab. Dariusz J. SKARZYŃSKI, dr Izabela WOCLAWEK-POTOCKA, dr Anna J. KORZEKWA, dr Mamadou M. BAH
z rekomendacji Komitetu Biologii Rozrodu Zwierząt PAN;
4. „Wpływ zmiany profilu kwasów tłuszczowych w diecie oraz dodatku seleniu i witaminy E na kształtowanie pro-zdrowotnych właściwości produktów zwierzęcych” dla zespołu: prof. dr hab. Marian CZAUDERNA, prof. dr hab. Jan KOWALCZYK, dr Katarzyna Marta NIEDZWIEDZKA, mgr Katarzyna KORNILUK
z rekomendacji Komitetu Nauk Zootechnicznych PAN;

Dyplomy

5. „Genomika cechy otłuszczenia tuszy u trzody chlewnej” dla zespołu: czł. koresp. PAN Marek ŚWITOŃSKI, mgr Monika STACHOWIAK, dr hab. Maciej SZYDŁOWSKI; dr Agata CHMURZYŃSKA, dr Izabela SZCZERBAL, dr Mariusz MAĆKOWSKI
z rekomendacji Komitetu Nauk Zootechnicznych PAN;
6. „Poznanie funkcjonalnych efektów introgresji genów z kostrzew do życia oraz struktury genomu wytworzonych mieszańców” dla zespołu: prof. dr hab. Zbigniew ZWIERZYKOWSKI, dr Arkadiusz KOSMALA, mgr Elżbieta ZWIERZYKOWSKA, dr hab. Marcin RAPACZ, dr Dagmara GAŚSIOR, dr Mike HUMPHREYS
z rekomendacji Komitetu Fizjologii, Genetyki i Hodowli Roślin PAN;
7. „Molekularne mechanizmy apoptozy i autofagii w komórkach nabłonka gruczołu sutkowego i raka sutka” dla zespołu: prof. dr hab. Tomasz MOTYL, dr Małgorzata GAJEWSKA, dr Joanna ZARZYŃSKA, prof. dr hab. Barbara GAJKOWSKA, dr Monika ŁAMPARSKA-PRZYBYSZ, dr Magdalena GÓRKA, dr Agnieszka JEZIERSKA, mgr Agnieszka SOBOLEWSKA
z rekomendacji Komitetu Nauk Weterynaryjnych PAN;
8. „Przeciwutleniające właściwości surowców roślinnych oraz produktów ich tradycyjnego przetwarzania” dla zespołu: doc. dr hab. Henryk ZIELIŃSKI, mgr Anna MICHALSKA, prof. dr hab. Halina KOZŁOWSKA, doc. dr hab. Mariusz PISKUŁA
z rekomendacji Komitetu Nauk o Żywności PAN.

Uroczyste rozdanie nagród i wyróżnień odbyło się 8 XII br. w Wydziale. W uroczystości uczestniczył Prezes Polskiej Akademii Nauk czł. rzecz. PAN Michał KLEIBER, członkowie komisji nagród, kierownictwo Wydziału, Prorektor Uniwersytetu Przyrodniczego w

Poznaniu, dziękani jako wnioskodawcy i przewodniczący Komitetów.

KONFERENCJA WYDZIAŁOWA

26 XI br. w Warszawie odbyło się seminarium wydziałowe „Osiągnięcia i problemy genetyki i biotechnologii zwierząt”, które było przygotowane przez Komitet Nauk Zootechnicznych PAN.

HONOROWI CZŁONKOWIE KOMITETÓW

19 XI br. zebranie plenarne Wydziału V PAN nadało godność honorowego członka Komitetu Fizjologii, Genetyki i Hodowli Roślin PAN prof. dr hab. Maciejowi ZENKTELEROWI.

STATUETKA „LAUR WYDZIAŁU”

W II półroczu 2008 r. Statuetki otrzymali:

Prof. dr hab. Włodzimierz RAJDA (wrzesień) na wniosek Komitetu Melioracji i Inżynierii Środowiska Rolniczego PAN;

Prof. dr hab. Zdzisław KAWECKI (październik) na wniosek Komitetu Nauk Ogrodniczych PAN;

Prof. dr hab. Tadeusz CALIŃSKI (listopad) na wniosek Instytutu Genetyki Roślin PAN.

DZIAŁALNOŚĆ KOMITETÓW

21 września zmarł w wieku 87 lat Stanisław MOSKAL, emerytowany profesor SGGW w Warszawie. W latach 1975-1988 przewodniczący Rolniczej Izotopowej Komisji w Komitecie Agrofizyki PAN. Od roku 1972 członek Komitetu Gleboznawstwa i Chemii Rolnej PAN, a w latach 1981-1988 jego wiceprzewodniczący. Prezes Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego w latach 1987-1995, a następnie honorowy Prezes PTG.

15 października 2008 zmarła Barbara ŁACIC, emerytowana profesor Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, wybitna fitopatolog i mikolog, twórca lubelskiej szkoły fitopatologicznej, honorowy członek Komitetu Ochrony Roślin PAN od 1998, a od 1972 członek tego komitetu.

Komitety opracowały wnioski na rok 2009 dotyczące finansowania działalności wspomagającej badania (DWB). Zbiorczy wniosek Wydziału V PAN na rok 2009 obejmuje organizację 32 konferencji naukowych, 1 ekspertyzę oraz prowadzenie 11 tytułów wydawniczych na łączną kwotę 841 tys. PLN.

KOMITET AGROFIZYKI PAN

W trakcie IV Zjazdu Naukowego PTA, dnia 18 IX br. odbyło się posiedzenie prezydium komitetu, którego celem było opracowanie zakresu wydawniczego Komitetu oraz przygotowanie opinii i stanowiska na temat kształcenia w zakresie agrofizyki na kierunkach rolniczych i przyrodniczych. W posiedzeniu wzięli udział również goście z kilku ośrodków akademickich, którzy przedstawili swoje opinie w tej sprawie. Dyskusja w sprawie nauczania agrofizyki doprowadziła do powstania zarysu monografii poświęconej tym zagadnieniom, a także doboru składu autorskiego przygotowywanego opracowania.

Komitet Agrofizyki PAN podjął się wydania 4 monografii, które są efektem ustaleń dyskusji w trakcie organizowanej wspólnie z Instytutem Agrofizyki PAN konferencji naukowej „Nowe trendy w agrofizyce 2008”, która się odbyła w Lublinie dniami 10-11 VI br. Zgodnie z ustaleniami podjętymi na konferencji, określono spójną tematykę prac, które po rozszerzeniu zawartych treści i uzupełnieniu pozwoliły na opracowanie rozdziałów do następujących monografii: „Metody fizyczne, diagnostyki surowców roślinnych i produktów spożywczych”, „Właściwości fizyczne i biochemiczne materiałów roślinnych”, „Problemy agrofizyczne kształtowania środowiska rolniczego”, „Właściwości fizyczne, chemiczne i biologiczne gleb”.

Dwie pierwsze z nich ukazały się już drukiem, a rozdziały do pozostałych monografii są już po recenzji, w trakcie opracowania redakcyjnego. Komitet podjął się również wydania kolejnej monografii z zakresu badań agrofizycznych „Elektrofiltr bifilarny do usuwania pyłów pochodzenia roślinnego” red. W. PIETRZYK, czyli w tym przypadku zastosowania technik fizycznych do badania materiałów rolniczych.

KOMITET BIOLOGII ROZRODU ZWIERZĄT PAN

Członkowie Komitetu uczestniczyli aktywnie w przygotowaniu oraz przeprowadzeniu V Jubileuszowego Zjazdu TBR we Wrocławiu (10-13 IX 2008 r.). Funkcję przewodniczącego komitetu organizacyjnego pełnił Prof. Jan TWARDOŃ, członek KBRZ PAN. Wielu członków komitetu przewodniczyło sesjom tematycznym oraz prezentowało wyniki badań swoich zespołów. Zjazd należy wysoko ocenić zarówno pod względem organizacyjnym, jak i naukowym. W drugim półroczu 2008 r. odbyły się trzy zebrania prezydium komitetu. W dniu 6 X br. tematem zebrania było przygotowanie oceny działalności naukowo-badawczej Instytutu Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN w Jastrzębcu, ze szczególnych uwzględnieniem dyscypliny naukowej biologii rozrodu zwierząt w latach 2004-2007. 15 października br. zebranie poświęcono przygotowaniu opinii Komitetu w sprawie zasadności wniosku Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie o przyznanie nagrody naukowej Wydziału V PAN dla zespołu pod kierunkiem prof. dr. hab. Dariusza J. SKARŻYŃSKIEGO. 24 XI br. zebranie prezydium dotyczyło ustalenia programu zebrania plenarnego Komitetu, które zaplanowano na 4 XII br. Podczas zebrania pani profesor S. STOKŁOSOWEJ został wręczony dyplom członka honorowego KBRZ PAN, prof. D. J. SKARŻYŃSKI i jego współpracownicy wygłosili wykład naukowy „Udział czynników immunologicznych i nieodżywczych składników paszy (fitoestrogenów) w regulacji ciała żółtego krowy”. Przewodnicząca komitetu prof. L. DUSZA i przewodniczący poszczególnych komisji przedstawili sprawozdania z działalności w 2008 r. oraz

propozycje dotyczące działalności w roku 2009, prof. A. ZIĘCIK poinformował o programie COST, prof. B. BILIŃSKA przekazała najnowsze ustalenia dotyczące II polsko-francuskiego sympozjum „Endokrynologia rozrodczości”, które odbędzie się w Krakowie 23-25 IV 2009 r., dr hab. A. CHELMOŃSKA-SOYTA podsumowała Jubileuszowy Zjazd Towarzystwa Biologii Rozrodu we Wrocławiu. Członkowie KBRZ i ich współpracownicy otrzymali prestiżowe nagrody za działalność naukową: prof. dr hab. Barbara BILIŃSKA została laureatem Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, 11. edycji konkursu MISTRZ, prof. dr hab. Dariusz SKARŻYŃSKI i wsp. otrzymali nagrodę V Wydziału PAN za badania naukowe, prof. dr hab. Andrzej CIERESZKO został powołany w skład komitetu organizacyjnego programu COST Action FA0801 LARVANET (Critical success factors for fish larval production In European Aquaculture: a multidisciplinary network). Celem projektu jest integracja pracowników nauki z krajów europejskich w zakresie wylęgu i podchowu larw ryb.

KOMITET EKONOMIKI ROLNICTWA PAN

W drugim półroczu 2008 r. przygotowano i wydano dwa zeszyty Roczników Nauk Rolniczych, Serii G, Tom 95. Opublikowane materiały dotyczą miejsca i roli przedsiębiorstw wielkotowarowych w rolnictwie polskim (Zeszyt 1) oraz różnych czynników wpływających na funkcjonowanie przedsiębiorstw w agrobiznesie i rozwój rolnictwa (Zeszyt 2).

26 XI 2008 r. odbyło się zebranie plenarne z referatami poświęconymi następującym zagadnieniom: 1) Kierunkom zmian w prawie dotyczącym sfery funkcjonowania i finansowania nauki (referenci: prof. dr hab. Bogdan KLEPACKI - „Propozycje dotyczące finansowania nauki oraz o Narodowych Centrach: Nauki i Badań”; prof. dr hab. Andrzej WIATRAC - „Propozycje dotyczące PAN oraz instytutów badawczych”). 2) Agrobiznes polski w Unii Europejskiej – ważniejsze doświadczenia (referenci: prof. dr hab. Andrzej KOWALSKI - „Kierunki zmian w polityce UE dotyczącej rolnictwa i terenów wiejskich”, prof. dr hab. Wojciech JÓZWIAK - „Efektywność polskiego rolnictwa. Problemy czy nadzieje?”, prof. dr hab. Stanisław KRASOWICZ - „Regionalne różnicowanie zmian w polskim rolnictwie po integracji z Unią Europejską”, prof. dr hab. Roman URBAN - „Dostosowania polskiego przemysłu spożywczego do warunków UE”). Wystąpienia z części drugiej będą opublikowane w RNR-G.

KOMITET FIZJOLOGII GENETYKI I HODOWLI ROŚLIN PAN

Odbyło się jedno posiedzenie prezydium komitetu. 8 XII br. zorganizowano zebranie plenarne „jesienne”, wspólne z Komitetem Biotechnologii PAN na temat „Biotechnologia i biogospodarka w Polsce”. Prezydium opiniowało jeden wniosek o Nagrodę Wyd. V PAN za cykl prac naukowych pt. „Poznanie funkcjonalnych efektów introgresji genów z kostrzew do życia oraz struktury genomu wytworzonych mieszańców” dla zespołu pod kierownictwem prof. dr. hab. Zbigniewa ZWIERZYKOWSKIEGO z IGR PAN w Poznaniu. Członkowie prezydium profesorowie Marian SANIEWSKI i Wojciech ŚWIĘCICKI, na prośbę przewodniczącej opracowali autorskie uwagi do projektu ustawy o PAN. Dyskutowano nad formą opracowania „Słownika terminów genetycznych, biotechnologicznych, hodowlanych

i nasiennictwa roślin”. Stan prac omawiał prof. dr hab. Zbigniew BRODA, przewodniczący Zespołu, powołanego do tego zadania.

W dniach 24-26 XI br. odbyła się konferencja: „Genetyka i genomika w doskonaleniu roślin uprawnych – od rośliny modelowej do nowej odmiany”, organizowana przez Instytut Genetyki Roślin PAN w Poznaniu oraz komitet. Konferencja odbyła się w Poznaniu z udziałem gości zagranicznych. Uczestniczyło 120 osób. Tematyka konferencji dotyczyła takich zagadnień, jak: struktury genomu i bioinformatyki, identyfikacji i analizy funkcji genów, analizy cech ilościowych, odporności na stresy biotyczne i abiotyczne, biotechnologii w rolnictwie.

KOMITET GLEBOZNAWSTWA I CHEMII ROLNEJ PAN

W dniach od 8 do 10 IX br. we Wrocławiu odbyła się konferencja naukowa z udziałem gości zagranicznych „Związki próchniczne i minerały ilaste w ekosystemach i ochronie środowiska”, połączona z jubileuszem 70-lecia Profesorów Tadeusza CHODAKA i Jerzego DROZDA. Organizatorami konferencji byli: Instytut Nauk o Glebie i Ochrony Środowiska Przyrodniczego Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu, Polskie Towarzystwo Gleboznawcze, Polskie Towarzystwo Substancji Humusowych i komitet. Konferencję patronatem objął JM Rektor Uniwersytetu Przyrodniczego we Wrocławiu – prof. dr hab. Roman KOŁACZ. Przewodniczącym komitetu organizacyjnego był prof. dr hab. Jerzy WEBER. W konferencji wzięło udział 111 osób, wygłoszono 17 referatów i zaprezentowano 66 posterów. Podczas ceremonii otwarcia, dwaj członkowie Komitetu Gleboznawstwa i Chemii Rolnej: prof. zw. dr hab. Ryszard TURSKI i prof. zw. dr hab. Stanisław UZIĄK zostali udekorowani Medalem „Za Zasługi dla Wydziału Rolniczego” UP we Wrocławiu.

24 XI br. odbyło się plenarne posiedzenie komitetu, podczas którego prof. dr hab. Mariusz FOTYMA przedstawił propozycję nowych liczb granicznych dla zawartości przyswajalnego potasu w glebach Polski, prof. dr hab. Andrzej DUBAS zaprezentował projekt nowego podziału obszarów nauki na dziedziny i dyscypliny naukowe, prof. dr hab. Andrzej MOCEK omówił stan badań z zakresu gleboznawstwa, prof. dr hab. Piotr SKŁODOWSKI – przewodniczący Komitetu Narodowego ds. Współpracy z Międzynarodową Unią Gleboznawczą (IUSS) przedstawił stan dotychczasowej współpracy z IUSS.

KOMITET MELIORACJI I INŻYNIERII ŚRODOWISKA ROLNICZEGO PAN

Komitet był współorganizatorem konferencji naukowej „Rola melioracji w kształtowaniu i ochronie zasobów wodnych” z udziałem gości zagranicznych. Była to już XIII konferencja z cyklu ENVIRO. Uczestniczyło w niej 81 pracowników naukowych.

Celem konferencji było stworzenie forum do prezentacji najnowszych prac i wymiany osiągnięć naukowych partnerów krajowych i zagranicznych dotyczących roli melioracji w kształtowaniu i ochronie zasobów wodnych oraz podjęcie dyskusji nad nowymi zadaniami melioracji wodnych.

W referatach ściśle związanych z działalnością naukowo-badawczą ośrodków naukowych, z których pracownicy naukowcy uczestniczyli w konferencji, zaprezentowano wyniki badań terenowych i laboratoryjnych dotyczących: klimatologii, hydrologii, wpływu czynników środowiska

na stosunki wodne gleb, nawadniania, jakości oraz metod rekultywacji wód powierzchniowych i troficzności wód, rekultywacji gleb, kształtowania form koryt rzecznych, skuteczności oczyszczania ścieków, infrastruktury.

Komitet był współorganizatorem wspólnie z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Suwałkach konferencji naukowej „Zrównoważony rozwój rolnictwa na obszarach przyrodniczo-cennych”. Konferencja została zorganizowana w Suwałkach w dniach 3-5 IX br.

Na konferencję zostali zaproszeni i zaszczycili swoją obecnością: Marszałek Województwa Podlaskiego, Prezydent Miasta Suwałk, Przewodniczący Rady Miejskiej Suwałk, Starosta Suwałski, władze PWSZ – Rektor i Kanclerz, wójtowie 18 gmin, przedstawiciele szkół wyższych oraz średnich, przedstawiciele przedsiębiorstw z Suwałk i Białegostoku.

W konferencji wzięło udział 65 naukowców z wszystkich wiodących ośrodków badawczych w Polsce. Wygłoszono 15 referatów i odbyła się jedna prelekcja firmy Hach Lange. Zaprezentowano 45 prac w formie posterów. Prace przedstawiane na konferencji dotyczyły znaczenia gleby, wody, roślin i zwierząt w zrównoważonym rozwoju rolnictwa, jak również sposobów gospodarowania i kierunków rozwoju rolnictwa na terenach chronionych.

Wszyscy uczestnicy przygotowali prace do druku w czasopiśmie „Ochrona Środowiska i Zasobów Naturalnych”, wydawanym przez Instytut Ochrony Środowiska-PIB. Ogółem zostanie przygotowanych do druku ponad 70 prac naukowych.

Uczestnicy konferencji zwiedzili Klasztor Kamedułów, Wigierski Park Narodowy oraz odbyła się jednodniowa sesja plenarno-wyjazdowa do Wilna i Trok.

KOMITET NAUK LEŚNYCH PAN

W X br. odbyło się posiedzenie plenarne Komitetu, na którym prócz dyskusji o projekcie nowej Ustawy o PAN oraz omówienia zagadnień związanych z uaktywnieniem wydawnictwa komitetu Folia Forestalia Polonica Seria A, prof. Stanisław NIEMTUR z ZGLRG IBL w Krakowie wygłosił referat „Ekosystemy leśne Karpat w okresie transformacji gatunkowej”.

Wiele miejsca poświęcono dyskusji nad przyszłością czasopisma V Wydziału PAN „Folia Forestalia Polonica Seria A – Leśnictwo” (FFP), wydawanego wspólnie przez Komitet i Instytut Badawczy Leśnictwa. Przede wszystkim dyskutowany był problem podniesienia jego rangi międzynarodowej jako polskiego czasopisma leśnego i pozyskiwania materiałów na wysokim poziomie merytorycznym.

Referat naukowy prof. dr hab. Stanisława NIEMTURA „Ekosystemy leśne Karpat w okresie transformacji gatunkowej” we wstępnej części zawierał ogólną charakterystykę Karpat jako masywu górskiego silnie zróżnicowanego pod względem siedliskowym, charakterystykę drzewostanów głównych gatunków lasotwórczych (rozmişczenie przestrzenne i strukturę wiekową) na tym obszarze oraz problemy związane z zagospodarowaniem karpaccich drzewostanów świerkowych w warunkach aktualnych i przewidywanych zmian klimatycznych. Dużo uwagi poświęcono aktualnemu stanowi zdrowotnemu świerczyn Beskidu Śląskiego i Żywieckiego w warunkach występujących zagrożeń. W uwagach końcowych stwierdzono, że przewidywane zmiany klimatu spowodują dalsze pogorszenia warunków wzrostu drzewostanów świerkowych w Karpatach. Niezbędne jest więc opracowanie takich metod

przebudowy świerczyn, które pozwolą na zachowanie tylko optymalnego udziału tego gatunku. Konieczna jest korekta kryteriów selekcji świerków „górkich” z cech przyrostowych na cechy fizjologiczne i strukturalne dostosowane bardziej do przewidywanych warunków klimatycznych, co może się wiązać z koniecznością zmian w regionalizacji nasiennej, również w odniesieniu do gatunków liściastych. W lasach karpackich stabilność można poprawić poprzez zwiększanie udziału jodły oraz wprowadzanie gatunków domieszkowych z cennym drewnem w wyższe położenia n.p.m. Drzewostany świerkowe powinny być użytkowane w sposób planowy przy znacznym obniżeniu wieku rębności. Pozwoli to uniknąć utraty kontroli nad gospodarką leśną w górach. Transformacja gatunkowa lasów górskich to proces wieloletni i wieloetapowy, a docelowe składy gatunkowe drzewostanów górskich powinny być kształtowane nie tylko na uprawach, ale w całym procesie pielęgnacji młodników i drzewostanów w celu dostosowania do bieżących potrzeb i zmieniających się warunków.

KOMITET NAUK OGRODNICZYCH PAN

12 IX br. na Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie odbyło się trzecie zebranie prezydium komitetu w kadencji 2007-2010. Tematyka zebrania dotyczyła: 1) Dyskusji nad zainicjowaną i tworzoną przez Komitet siecią naukową „Ogrodnictwo dla zdrowia i jakości życia”. Zaproponowano temat badawczy: „Ocena wartości biologicznej i prozdrowotnej warzyw, owoców, grzybów uprawnych i ich przetworów z produkcji krajowej”; 2) Informacji o możliwości uzyskania środków finansowych na działalność wspomagającą badania (DWB) w roku 2009; 3) Informacji o złożonym wniosku o nadanie Statuetki „Laur Wydziału V PAN” prof. dr. hab. Zdzisławowi KAWECKIEMU, członkowi Komitetu Nauk Ogrodniczych; 4) Dyskusji nad programem czwartego Zebrania Plenarnego Komitetu.

KOMITET NAUK WETERYNARYJNYCH PAN

Komitet był współorganizatorem XXIV Kongresu Polskiego Towarzystwa Fizjologicznego, który odbył się w dniach 11-13 IX br. w Lublinie. Przewodniczącym komitetu organizacyjnego był członek komitetu prof. dr hab. Ryszard BOBOWIEC. W ramach Kongresu odbyła się jedna z sesji patronowana przez komitet.

Przewodniczący komitetu już po raz trzeci brał aktywny udział w tworzeniu programu III Targów Lecznictwa Weterynaryjnego i Nadzoru nad Bezpieczeństwem Żywności.

Komitet przedstawił jeden i zarekomendował dwa wnioski o nagrody naukowe dla zespołu prof. T. MOTYLA z Wydziału Medycyny Weterynaryjnej SGGW w Warszawie oraz indywidualną dla czł. koresp. PAN Zygmunta PEJSKA za książkę „Ochrona zdrowia świń”. Członkowie komitetu aktywnie uczestniczyli w organizacji i w przebiegu konferencji z okazji 50-lecia pierwszego szczepienia przeciwko Polio, a także w nadaniu tytułu doktora honoris causa SGGW dr. Hilaremu KOPROWSKIEMU.

KOMITET NAUK ZOOTECHNICZNYCH PAN

Pod patronatem Czeskiej Akademii Nauk Rolniczych, Słowackiej Akademii Nauk Rolniczych i Komitetu zorganizowano konferencję międzynarodową „XXIII Dni Genetyki”, w Czeskich Budziejowicach w dniach 10-12

IX br. W konferencji wzięło udział ponad 120 uczestników, w tym około 25 osób z Polski. Komitet reprezentował profesor Andrzej FILISTOWICZ – członek komitetu naukowego konferencji. W dniach 17-18 XI br. zorganizowana została sesja naukowa „Stan i przyszłość zootechniki” w Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu, z udziałem około 100 osób, w tym dziekanów wydziałów kształcących studentów na kierunku zootechnika, innych przedstawicieli środowiska naukowego oraz praktyki zootechnicznej. Referaty w trakcie sesji przedstawili członkowie Komitetu, profesorowie: Tadeusz SZULC, Dorota JAMROZ, Zygmunt LITWIŃCZUK i Zygmunt REKLEWSKI. W dniu 26 XI br. Wydział V PAN oraz Komitet zorganizowali seminarium naukowe „Osiągnięcia i problemy genetyki i biotechnologii zwierząt”, w którym udział wzięło około 50 osób. Referaty na seminarium wygłosili profesorowie: Marek ŚWITOŃSKI, Zdzisław SMORAG, Józef BIENIEK, Zenon ZDUŃCZYK, Jan JANKOWSKI i Franciszek BRZÓSKA oraz dr Iwona KOSIERADZKA. Seminarium poświęcone było problemom związanym z tworzeniem i wykorzystaniem organizmów zmodyfikowanych genetycznie oraz ich produktów. Na posiedzeniu plenarnym komitetu w dniu 22 X br. dokonano oceny działalności Instytutu Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN w Jastrzębcu za okres 2004-2007.

KOMITET OCHRONY ROŚLIN PAN

Zorganizowano IV, wyjazdowe posiedzenie plenarne Komitetu w Jaworznie i Sośnicowicach w dniach 14 i 15 X br. W ostatnich kilku latach drastycznie zmieniła się sytuacja w ochronie roślin przed chorobami i szkodnikami. Powodem jest realizacja postanowień Dyrektywy 91/414 UE, w wyniku której doszło do drastycznego zmniejszenia liczby dopuszczonych do obrotu i stosowania środków ochrony roślin. W celu poznania sytuacji w polskich zakładach chemicznych, produkujących środki ochrony roślin oraz placówkach naukowych zajmujących się badaniem skuteczności pestycydów, na miejsce posiedzenia Komitetu wybrano Zakłady Chemiczne „Organika” Jaworzno i Oddz. Instytutu Ochrony Roślin-PIB w Sośnicowicach. W Zakładach Chemicznych odbyło się spotkanie z Dyrekcją oraz dyskusja na temat sytuacji na rynku środków ochrony roślin, zwiedzono linie produkcyjne firmy. Korzystając z zaproszenia firmy Pestinova w Jaworznie zapoznano się z produkcją tzw. środków niszwowych, wytwarzanych dla potrzeb krajowych i na eksport, np. do ochrony ciała przed komarami, wszawicą, roślin przed ślimakami, kasztanowców przed szrotówkiem kasztanowcowiaczkiem, domów i ogrodów przed mrówkami faraona. Z przeprowadzonej dyskusji wynika, że firma ma możliwości zaspokojenia potrzeb na niektóre środki dla upraw małoobszarowych.

W Oddziale IOR-PIB w Sośnicowicach zapoznano się z aktualnie realizowaną tematyką badawczą, w tym z problemami wynikającymi z pojawem nowych szkodników i chorób, rejestracją środków ochrony roślin oraz likwidacją mogilników. Bardzo istotne dla polskiego rolnictwa są wyniki badań wskazujące na wysoką jakość środków ochrony roślin, a dla środowiska systematyczne likwidowanie i utylizowanie składowanych od wielu lat, przeterminowanych środków ochrony roślin w Mogielnikach. Członkowie Komitetu zwiedzili laboratoria pierwszej w Polsce placówki naukowej, gdzie opracowano zasady rejestracji środków ochrony roślin.

Zorganizowano II posiedzenie prezydium Komitetu

w Sośnicowicach. Prezydium podjęło decyzję o organizacji kolejnego, V posiedzenia Komitetu, 17 II 2009 r. w Poznaniu.

Ustalono miejsce, tematykę i termin konferencji Komitetu, poświęconej roli użytków ekologicznych w kształtowaniu agrocenoz. Przewodniczącym komitetu organizacyjnego został prof. Zbigniew DĄBROWSKI. Postanowiono, że dla umożliwienia uczestnictwa jak największej liczby osób zainteresowanych konferencją, zostanie ona zorganizowana 18 II 2009 roku, tuż przed coroczną Sesją Naukową IOR-PIB. Członkowie przyjęli sugestie prezydium na posiedzeniu Komitetu 15 X 2008 roku.

Opracowano stanowisko komitetu dla Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie zmniejszających się możliwości ochrony upraw rolniczych i ogrodniczych. Przewodniczący KOR PAN zaproponował, aby w związku z trudną sytuacją w polskiej ochronie roślin, opracować i wysłać list do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w tejże sprawie. Prezydium podjęło decyzję o przedstawieniu tej sugestii członkom Komitetu i po dokonaniu niezbędnych uzgodnień o przygotowaniu stanowiska Komitetu i przedstawieniu go Ministrowi.

KOMITET TECHNIKI ROLNICZEJ PAN

Komitet w II półroczu 2008 roku zebrał się raz na posiedzeniu plenarnym poświęconym: wydawnictwom komitetu i imprezom naukowym organizowanym lub współorganizowanym przez komitet, a także sprawom organizacyjnym sieci naukowej AgEngPol, dla której komitet stanowi Radę Programową. Sieć wystąpiła o finansowanie szkoleń, konferencji, ekspertyz i innej działalności w ramach Programu Operacyjnego „Kapitał Ludzki” i uzyskała środki na te cele na lata 2008-2009. W drugim półroczu 2008 komitet patronował dwóm corocznym szkołom naukowym i 6 konferencjom. Najważniejsze wydarzenia to szkoła naukowa: „Inżynieria systemów” oraz konferencje „Problemy intensyfikacji produkcji zwierzęcej”, „Rolnictwo ekologiczne - techniki i technologie produkcji żywności”, a także „Warsztaty naukowe inżynierii rolniczej i ekologii” zorganizowane w Republice Czeskiej wspólnie z tamtejszymi uczonymi.

KOMITET TECHNOLOGII DREWNA PAN

W dniu 05 XI 2008 odbyło się zebranie plenarne, na którym uroczyste wręczono czł. rzecz. PAN Jerzemu WAŻNEMU „Księgę Pamiątkową”, wydaną z okazji 80-lecia Jubilat. Wręczono również prof. dr. hab. Włodzimierzowi ONIŚCE akt powołania na honorowego członka Komitetu. Wysłuchano następnie referatu dr. hab. inż. Wiesława OLKA „Identyfikacja współczynnika dyfuzji wody w drewnie”. Zaopiniowano jednogłośnie wniosek o przyznanie dr. hab. inż. W. OLKOWI nagrody naukowej Wydziału V PAN za pracę habilitacyjną „Modelowanie zagadnień odwrotnych procesu dyfuzji wody związanej w drewnie”.

Komitet był współorganizatorem dwóch międzynarodowych konferencji naukowych: 1) 16–17 X 2008 r. w Poznaniu-Zielonce „Postęp w badaniach surowców lignocelulozowych i produktów ich konwersji”. Organizatorem był Instytut Chemicznej Technologii Drewna WTD UP w Poznaniu. Obecnych było 50 uczestników, w tym przedstawiciele z Włoch, Niemiec i Słowacji. Wygłoszono 30 referatów. 2) 18–19 XI 2008 r. w Rogowie XXII Konferencja Naukowa WTD SGGW pt.

„Drewno – materiał XXI wieku”. W konferencji wzięło udział 150 osób, w tym przedstawiciele z Niemiec, Czech i Słowacji. Zgłoszono 218 referatów, które wydane zostały przez Wydawnictwo SGGW w 4 tomach serii Annals of Warsaw University of Life Sciences – SGGW, Forestry and Wood Technology Nr 63, 64, 65 i 66”.

KOMITET UPRAWY ROŚLIN PAN

Komitet w II półroczu 2008 r. odbył jedno zebranie plenarne w dniu 24 XI br. w Warszawie. Przedmiotem zebrania była dyskusja dotycząca zmian w nauce polskiej w świetle projektów ustaw przygotowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Zgłaszano uwagi do poszczególnych zapisów w tych projektach ustaw i do ich całości. Jako zasadniczy mankament pakietu ustaw uznano brak ustawy wiodącej ujmującej systemowo cały obszar nauki polskiej i zawierającej te unormowania, które są dla niej wspólne. Odnośnie projektu ustawy o Polskiej Akademii Nauk większość uwag zgłaszanych przez członków komitetu odpowiada zmianom, jakie później wprowadzono do projektu ustawy z dnia 2 XII 2008 r.

Komitet odbył seminarium naukowe „Gospodarka azotem w polskim rolnictwie” z referatem wprowadzającym prof. dr. hab., dr hc. Mariusza FOTYMY. Problem ten rozpatrywano w ujęciu bilansowym i dyskutowano nad metodami takiej analizy w skali kraju i regionów.

Opracowano 3 wnioski o przyznanie środków finansowych na działalność wspomagającą badania w 2009 roku, w których komitet jest głównym wnioskodawcą, oraz 1 wniosek z udziałem komitetu jako współorganizatora konferencji.

Odbyło się spotkanie prezydium Komitetu z prezydium Polskiego Towarzystwa Agronomicznego dotyczące współpracy, a zwłaszcza przygotowania merytoryczno-organizacyjnego konferencji „Środowisko rolnicze i produkcja rolnicza w rolnictwie zrównoważonym”, planowanej na czerwiec 2009 roku oraz wydawania czasopisma Fragmenta Agronomica.

Członek komitetu prof. dr hab. Wojciech S. BUDZYŃSKI został wyróżniony nadaniem doktoratu honoris causa przez Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy, a kilkorgu członkom komitetu powierzono pełnienie funkcji: członka Rady Nauki - prof. dr. hab. Gabrielowi FORDOŃSKIEMU; rektora UP w Lublinie - prof. dr. hab. Marianowi WESOŁOWSKIEMU; prorektora AP w Siedlcach - prof. dr. hab. Kazimierzowi JANKOWSKIEMU; prorektora UTP w Bydgoszczy - prof. dr. hab. Januszowi PRUSIŃSKIEMU; dziekana Wydziału Rolniczo-Ekonomicznego UR w Krakowie - prof. dr. hab. Teofilowi ŁABZIE; dziekana Wydziału Rolniczego UP we Wrocławiu - prof. dr hab. Danucie PARYLAK; przewodniczącego Rady Naukowej IUNG-PIB w Puławach - prof. dr hab. Janowi KUSIOWI.

KOMITET ZAGOSPODAROWANIA ZIEM GÓRSKICH PAN

Komitet zorganizował wspólnie z Uniwersytetem Przyrodniczym we Wrocławiu ogólnopolską konferencję naukową „Współczesne problemy rozwoju ziem górskich”. Konferencja odbyła się 25-26 IX br. we Wrocławiu, a jej celem była prezentacja najnowszych wyników badań nad kierunkami i skalą przemian zachodzących w regionach górskich, wywoływanych działalnością gospodarczą człowieka i ewolucją ekonomicznych instrumentów polityki wobec obszarów górskich.

Tematyka konferencji koncentrowała się wokół zagadnień: strategii rozwoju ziem górskich wobec zmian środowiska przyrodniczego; rozwoju terenów górskich w warunkach integracji z Unią Europejską, znaczenia chowu zwierząt dla zrównoważonego rozwoju terenów górskich; polityki wobec obszarów górskich jako przejawu regionalizmu polityki społeczno-gospodarczej państwa. Wnioski wypracowane podczas obrad konferencji zostały przesłane do instytucji prowadzących działalność związaną tematycznie z regionem górskim w Polsce. Podkreślono w nich z jednej strony potrzebę zahamowania procesów marginalizujących miejsce regionu górskiego na tle procesów integracyjnych i globalizacyjnych, z drugiej zaś na konieczność ochrony unikalnych wartości przyrodniczych i kulturowych gór, zagrożonych nadmierną eksploatacją zasobów w niektórych częściach regionu górskiego.

Ponadto 25 XI br. odbyło się zebranie plenarne Komitetu, na którym prof. dr hab. Roman SOJA przedstawił referat „Problemy hydrologiczne Beskidu Niskiego - teraźniejszość i przyszłość”. Referat był podstawą do dyskusji nt. przyrodniczych i ekonomicznych skutków inwestycji z zakresu gospodarki wodnej na rzekach górskich. Wyniki wieloletnich badań na ten temat powinny być wykorzystane przy projektowaniu sposobów zagospodarowania zasobów wód powierzchniowych w górach, bo regiony górskie gromadzą i dostarczają dużych ilości tego zasobu dla gospodarki i mieszkańców całego kraju. Na posiedzeniu przyjęto także sprawozdanie z prac komitetu w 2008 roku i plan pracy na 2009 rok.

PLACÓWKI NAUKOWE

◆ INSTYTUT AGROFIZYKI IM. B. DOBRZAŃSKIEGO PAN

W dniach 17-19 IX br. w Nałęczowie odbył się IV Zjazd Naukowy PTA „Agrofizyka dla produkcji rolniczej i przemysłu spożywczego”. Współorganizatorem Zjazdu był Instytut. Celem Zjazdu było przedstawienie i upowszechnienie wyników badań z zakresu fizyki i fizykochemii środowiska glebowego (w aspekcie jego ochrony i plonowania roślin) oraz właściwości fizycznych roślin, produktów rolnych, surowców i produktów przemysłu spożywczego, a więc problematyki obejmującej całokształt zagadnień związanych z zastosowaniem metod fizycznych w różnych dyscyplinach nauk rolniczych.

21 IX br. (niedziela) w ramach trwającego V Lubelskiego Festiwalu Nauki odbył się Festyn, w którym Instytut wziął czynny udział, a w dniach 24 i 25 IX br. gościł uczniów ze szkół Lubelszczyzny. Łącznie w pokazach wzięło udział 509 uczestników.

Prof. dr hab. Jan GLIŃSKI, czł. rzecz. PAN został odznaczony przez Józefa ŻYCIŃSKIEGO Arcybiskupa Metropolity Lubelskiego wyróżnieniem MEMORIA IUSTORUM. Wyróżnienie to nawiązuje do ukazywanej przez Jana Pawła II wizji duchowego jednania na kontynencie europejskim, i Jego słów: „Niechaj zanika to, co dzieli Kościoły, a także ludy i narody; różnice zaś tradycji i kultury niech okazują się wzajemnym dopełnieniem naszego wspólnego bogactwa” - (Jan Paweł II w liście apostołskim *Egrediae virtutis* ogłaszającym

świętych Cyryla i Metodego patronami Europy). Uroczystość wręczenia okolicznościowych statuetek św. Cyryla i Metodego odbyła się na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, 25 IX br. podczas III Kongresu Kultury Chrześcijańskiej.

Prof. Jan GLIŃSKI został wiceprezesem założonego w dniu 5 IX br., z inicjatywy prof. Zbigniewa ZALESKIEGO - posła do Parlamentu Europejskiego, Międzynarodowego Stowarzyszenia Unii Paneuropejskiej pod nazwą „Paneuropa Polska” z siedzibą w Lublinie. Stowarzyszenie jest sekcją organizacji pod nazwą „Paneuropa Union” z siedzibą w Lozannie (Szwajcaria). Celem Stowarzyszenia jest „... propagowanie idei Europy jako wspólnego domu, w formie wolnej Europy ojczyzn, na gruncie zasad społecznych, duchowych i moralnych rozwiniętych przez świat antyczny oraz chrześcijaństwo, z uwzględnieniem dorobku cywilizacyjnego wszystkich narodów Europy”.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej Postanowieniem z dnia 1 sierpnia br. nadał odznaczenia państwowe za zasługi w pracy naukowej i badawczej:

Złoty Krzyż Zasługi dla: Grzegorza JÓZEFACIUKA, Teresy Marii WŁODARCZYK;

Srebrny Krzyż Zasługi: dla: Małgorzaty BRZEZIŃSKIEJ, Henryka Mariana CZACHORA, Jerzego REJMANA, Wojciecha Mariana SKIERUCHY;

Medal Srebrny za Długoletnią Służbę dla: Wojciecha Piotra BARANOWSKIEGO.

Uroczystego wręczenia dokonał Prezes PAN czł. rzecz. PAN Michał KLEIBER, które odbyło się 8 XII br. w Wydziale.

Dnia 5 IX br. Instytut, jako koordynator Sieci Naukowej AGROGAS, zorganizował seminarium: „Redukcja gazów cieplarnianych i amoniaku w rolnictwie”, dotyczące aktualnego stanu badań w ramach działalności Sieci oraz planów na lata następne.

30 i 31 III 2009 r. odbędzie się sesja sprawozdawcza Instytutów PAN: Instytutu Agrofizyki, Instytutu Fizjologii Roślin, Instytutu Genetyki Roślin, Ogród Botaniczny - Centrum Zachowania Różnorodności Biologicznej, Zakładu Badań Środowiska Rolniczego i Leśnego, tworzących porozumienie o nazwie Centrum Agrobiotechnologii i Badań Bioróżnorodności Roślin Użytkowych, akronim AGRO-EKO-BIO-TECHNOLOGIA.

21-22 V 2009 r. w Instytucie odbędzie się 8 Międzynarodowe Warsztaty dla Młodych Naukowców BioPhys Spring 2009 <<http://bps.ipan.lublin.pl>>

◆ INSTYTUT FIZJOLOGII ROŚLIN IM. F. GÓRSKIEGO PAN

W lipcu 2008 r. odbyło się posiedzenie Rady Naukowej Instytutu, na której pozytywnie zaopiniowano na zastępcę dyrektora ds. naukowych doc. dr hab. Jolantę BIESAGA-KOŚCIELNIAK i wybrano dr inż. Iwonę ŻUR na sekretarza Rady.

W ramach wymiany naukowej w Instytucie przebywali prof. Helena HARTIKAJNEN z Uniwersytetu w Helsinkach, prof. Jan KREKULE z Instytutu Biologii Czeskiej Akademii Nauk, dr Balazs BARNA, dr Istvan TOBIAS, dr Gabor GULLNER z Instytutu Ochrony Roślin Węgierskiej

Akademii Nauk w Budapeszcie.

Ponadto w grudniu br. gośćmi Instytutu byli dr M. MOUSTAKAS, mgr E. SPERDOULI z Uniwersytetu w Salonikach w celu nawiązania wzajemnej współpracy. W czasie pobytu dr M. MOUSTAKAS wygłosił wykład „Aluminium and drought stress in plants”.

W dniach 4-5 XII br. odbyła się organizowana przez Instytut, cyklicznie co dwa lata, VIII Ogólnopolska Konferencja „Kultury *in vitro* w fizjologii roślin”. Podczas konferencji zaprezentowano wyniki badań 55 autorów z 18 ośrodków naukowych z całego kraju. Wygłoszono 15 referatów oraz przedstawiono 34 doniesienia plakatowe.

W omawianym okresie odbyła się w Instytucie Botaniki PAN obrona pracy doktorskiej naszego doktoranta mgr Mariana PLASZCZYCY „Rola zjawiska zmiany stanu fotosystemów w regulacji fotosyntezy oraz jego funkcja w aklimatyzacji do zmiennych warunków środowiska”. Na Wydziale Rolniczo-Ekonomicznym Uniwersytetu Rolniczego w Krakowie w dniu 17 XII br. będzie przeprowadzone kolokwium habilitacyjne dr inż. Iwony ŻUR, temat rozprawy habilitacyjnej: „Indukcja i regeneracja haploidów w kulturach izolowanych mikrospor pszenżyta”.

Na stronie internetowej IFR PAN <www.ifr-pan.krakow.pl> zamieszczono już pierwsze informacje dotyczące 8 Międzynarodowej Konferencji „Eco-physiological aspects of plant responses to stress factors”, organizowanej przez Instytut w dniach 16-19 IX 2009 r. w Krakowie.

◆ INSTYTUT FIZJOLOGII I ŻYWIENIA ZWIERZĄT IM. J. KIELANOWSKIEGO PAN

W dniu 13 VIII br. prof. dr hab. Jacek SKOMIAŁ na zaproszenie organizatorów prowadził sesję plenarną i wygłosił wykład „Polyunsaturated fatty acids in cattle nutrition” na Tshwane University of Technology w Pretorii (RPA) w czasie trwania Workshop „Feed additives in animal nutrition”.

W dniach 19-28 IX br. pracownicy Instytutu uczestniczyli w XII Festiwalu Nauki. W Jabłonie odbyły się lekcje festiwalowe dla szkół gimnazjalnych i szkół ponadgimnazjalnych „Zwierzęta gospodarskie wegetarianami”. Pokazano plakaty z wynikami prac prezentowanych na krajowych i międzynarodowych zjazdach naukowych. Zaprezentowano 9 pracowni, w których odbywały się prelekcje i pokazy różnych metod badawczych i aparatury naukowej. Ogółem Instytut odwiedziło 161 osób.

W dniach 22-23 IX br. wspólnie z Katedrą Żywienia Zwierząt i Gospodarki Paszowej Wydziału Nauk o Zwierzętach SGGW - zorganizowano V Konferencję Młodych Badaczy „Fizjologia i biochemia w żywieniu zwierząt”. Wygłoszono 3 wykłady, przedstawiono 20 doniesień i 30 plakatów. W konferencji uczestniczyło 49 osób.

W dniu 18 II 2009 r. w Pałacu Staszica w Warszawie odbędzie się VI posiedzenie Rady Naukowej Instytutu kadencji 2007-2010.

W marcu 2009 roku odbędzie się sympozjum sprawozdawcze „Mechanizmy regulacji procesów rozrodu i rozwoju zwierząt gospodarskich” Instytutu Fizjologii i Żywienia Zwierząt im. Jana Kielanowskiego PAN w

Jabłonie, Instytutu Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie oraz Instytutu Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN w Jastrzębcu.

◆ INSTYTUT GENETYKI I HODOWLI ZWIERZĄT PAN

W dniu 19 XI br. w Pałacu Staszica w Warszawie oceniono działalność Instytutu za lata 2004-2007. Oceny Instytutu dokonały Komitety PAN: Nauk Zootechnicznych i Biologii Rozrodu Zwierząt zgodnie z kryteriami oceny, regulaminem i zaleceniami Prezydium PAN. Odbyła się dyskusja na zebraniu plenarnym. Podjęto uchwałę Wydziału Nr 4/2008, gdzie czytamy m.in.

<... „Instytut Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN w Jastrzębcu w okresie ocenianym (2004-2007) osiągnął liczący się postęp w dziedzinie działalności naukowej. Kierownictwo Instytutu dokonało wielu inwestycji, które istotnie poprawiły warunki pracy naukowej i korzystnie wpłynęły na estetykę placówki.

Główne obszary badawcze Instytutu są adekwatne do nazwy placówki i zgodne ze statutem zatwierdzonym 18 stycznia 2005 r. (z późn. zmianami) przez Prezesa PAN. Prowadzone są badania w zakresie genomiki strukturalnej i funkcjonalnej, cytogenetyki, embriologii doświadczalnej, biotechnologii zwierząt, doskonalenia zwierząt gospodarskich, ochrony ginących gatunków i bioróżnorodności zwierząt oraz badania nad stresem i zachowaniem się zwierząt. Celem badań jest opracowanie nowych metod doskonalenia zwierząt, które umożliwią produkcję bezpiecznej żywności o wysokiej wartości biologicznej z zachowaniem dobrostanu zwierząt i ograniczeniu niepożądanego oddziaływania na środowisko. Eksperymenty i obserwacje obejmują wszystkie gatunki zwierząt gospodarskich utrzymywanych w Polsce. Problematyka badawcza Instytutu w większości mieści się w obszarach priorytetowych wskazanych przez Unię Europejską i Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Prowadzone badania mają wysoki poziom, o czym świadczą publikacje w renomowanych czasopismach z Listy Filadelfijskiej. Na jednego pracownika naukowego w ocenianych latach przypada odpowiednio: 1,36; 1,05; 0,88 i 1,91 artykułów w tego typu czasopismach. Badania są często unikalne w skali światowej. Stosowane metody i techniki badawcze cechuje ciągły postęp i są porównywalne ze stosowanymi w renomowanych jednostkach zagranicznych.

Na podkreślenie zasługuje szczególnie aktywnie prowadzona współpraca naukowa z wieloma ośrodkami krajowymi i zagranicznymi z całego świata co owocuje wspólnymi publikacjami oraz zdobywaniem funduszy na granty naukowe krajowe i zagraniczne. Instytut w 2007 roku wniosł o powołanie o kolejny certyfikat Międzynarodowego Centrum Doskonałości, finansowany ze środków UE.

Przedstawione elementy oceny stanowią podstawę do uznania Instytutu Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN za jednostkę o wysokiej randze europejskiej. Jego osiągnięcia wzbogacają i rozwijają krajowy i światowy dorobek naukowy, głównie w zakresie genomiki embrionalnej, doświadczalnej i biotechnologii, a także hodowli i etologii zwierząt ...”>.

W drugim półroczu 2008 r. odbyło się jedno posiedzenie

Rady Naukowej Instytutu. Stopień naukowy doktora nauk rolniczych uzyskała mgr Kinga BORUSZEWSKA.

Pomyślnie zakończono negocjacje umowy z Komisją Europejską na realizację projektu nowego Centrum Doskonałości „ANIMBIOGEN IN EU - Centre of Excellence in Genomics, Biotechnology and Quality of Animal Products in Sustainable Production Systems with consideration of Animal Welfare”. W negocjacjach z przedstawicielami Komisji Europejskiej w Brukseli uczestniczyli: Dyrektor Instytutu – prof. dr hab. Edward DYMICKI, koordynator projektu – prof. dr hab. Jarosław O. HORBAŃCZUK oraz kierownik projektu - Cyprian TOMASIK. Podpisanie umowy nastąpi w najbliższym czasie. Projekt obejmuje 6 następujących pakietów zadań:

- 1) Zrównoważone systemy produkcji zwierzęcej uwzględniające jakość żywności, zdrowie konsumentów, dobrostan zwierząt i ochronę zasobów biologicznych;
- 2) Wykorzystanie narzędzi biologii molekularnej w hodowli zwierząt oraz do poprawy zdrowia zwierząt i jakości żywności;
- 3) Doskonalenie efektywności podstawowych i zaawansowanych technik reprodukcyjnych jako narzędzi namnażania wartościowych genotypów zwierząt gospodarskich;
- 4) Współpraca z małymi i średnimi przedsiębiorstwami oraz przemysłem;
- 5) Promocja i upowszechnianie;
- 6) Koordynacja i zarządzanie.

Podczas Dnia Informacyjnego konkursu Research Potential w Krajowym Punkcie Kontaktowym Programów Badawczych UE w Warszawie w dniu 28 X br. przedstawiciele Instytutu zaprezentowali projekt Centrum Doskonałości ANIMBIOGEN IN EU jako modelowy przykład projektu w 7 Programie Ramowym.

1 X br. ruszyła kolejna edycja Studium Doktoranckiego w Instytucie. Na pierwszym roku studiuje 11 osób. Łącznie w Instytucie jest obecnie 18 doktorantów. Powołano również nowego Kierownika Studium Doktoranckiego, którym została doc. dr hab. Jolanta OPRZĄDEK.

W dniu 23 X br. przedstawiciele Instytutu na zaproszenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi uczestniczyli w spotkaniu Polskiej Platformy Technologicznej Żywności (PPTŻ) skupiającej największe zakłady sektora rolno-spożywczego oraz jednostki naukowe, które odbyło się w MRiRW. Spotkanie poświęcone było przedyskutowaniu dużego interdyscyplinarnego programu badań aplikacyjnych obejmujących doskonalenie surowców i produktów pochodzenia zwierzęcego zaproponowanego przez Instytut. Podczas spotkania na koordynatora programu badań PPTŻ wyznaczono prof. dr. hab. Jarosława O. HORBAŃCZUKA. Kontynuacją spotkania w Ministerstwie było zebranie robocze członków Platformy, które odbyło się 05 XI br. w Jastrzębcu. Przedstawiciele nauki i przemysłu pracowali nad wypracowaniem tematyki badań, która może przyczynić się do poprawy konkurencyjności polskiego sektora rolno-spożywczego.

Na 14-15 V 2009 r. planowana jest oficjalna inauguracja Centrum połączona z konferencją naukową poświęconą możliwości poprawy jakości surowców i produktów pochodzenia zwierzęcego.

W dniach 1-4 XII br. przedstawiciele Instytutu uczestniczyli w międzynarodowym spotkaniu brokerskim „Path to Europe: Partnership between Kazakhstan and Europe to participate in the EU Seventh Framework Program”

zorganizowanym w Astanie (Kazachstan) w ramach projektu IncoNet EECA finansowanego z 7. Programu Ramowego. Podczas spotkania nawiązano kontakty naukowe z przedstawicielami instytucji naukowych z regionu Azji Centralnej i ustalono potencjalne tematy współpracy badawczej.

W dniu 10 X br. przedstawiciele Instytutu uczestniczyli w spotkaniu „FP7 International Brokerage Event in the areas of Energy, KBBE, ICT, NMP”, zorganizowanym przez Krajowy Punkt Kontaktowy Programów Badawczych UE w Warszawie w ramach projektu ERANIS. Podczas spotkania nawiązano kontakty naukowe z przedstawicielami instytucji naukowych z krajów Europy Wschodniej i przedyskutowano potencjalne tematy wspólnych projektów badawczych.

Instytut wydał nowy informator prezentujący działalność naukowo-badawczą w latach 2004-2008. Informator dostępny jest w wersji drukowanej oraz elektronicznej na stronie internetowej Instytutu.

◆ INSTYTUT GENETYKI ROŚLIN PAN

Decyzją Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów z dnia 27 X 2008 r. Instytutowi przyznano uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego nauk rolniczych w dyscyplinie agronomia.

Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej Decyzją z dnia 29 IX 2008 r. udzielił na rzecz Instytutu Genetyki Roślin Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu oraz Uniwersytetu Wrocławskiego patentu na wynalazek „Sposób genetycznej modyfikacji roślin, zwłaszcza ziemniaków”, numer patentu P.360191.

Instytut był współorganizatorem spotkania i konferencji naukowej „Choroby rzepaku”, która odbyła się w Wszechrosyjskim Instytucie Ochrony Roślin (VIZR) w St. Petersburgu w dniach 13-17 X 2008 r. w ramach obchodów Dni Nauki Polskiej w Rosji. W spotkaniu wzięli także udział przedstawiciele Białoruskiej Akademii Nauk zainteresowani badaniami i współpracą w zakresie chorób grzybowych rzepaku. W konferencji uczestniczyło 30 osób. Przedstawiono wyniki badań prowadzonych przez zespoły badawcze z Rosji i Polski. Badania te prowadzono wspólnie w ramach programów współpracy naukowo-badawczej PAN-RANR oraz osobno, przez poszczególne zespoły badawcze z Rosji i z Polski. W trakcie spotkania zorganizowanego po zakończeniu konferencji podtrzymano chęć dalszej współpracy pomiędzy PAN i RANR, jednakże prowadzenie wspólnych badań uzależniono od możliwości uzyskania odpowiednich funduszy. Zarówno spotkanie, jak i konferencja przebiegały w bardzo serdecznej atmosferze.

W dniach 24-26 XI br. odbyła się II Krajowa Konferencja „Genetyka i genomika w doskonaleniu roślin uprawnych – od rośliny modelowej do nowej odmiany”. Była to druga z cyklu konferencji organizowanych przez Instytut poświęconych doskonaleniu roślin uprawnych. Konferencji patronowali prof. Michał KLEIBER Prezes PAN, prof. Andrzej GRZYWACZ przewodniczący Wydziału V oraz Marek WOŹNIAK Marszałek Wielkopolski. W konferencji wzięło udział 195 osób, w tym 7 zaproszonych gości zagranicznych, którzy wygłosili wiodące wykłady na sesjach plenarnych. Obrady toczyły się w ramach 5 sesji: 1). Struktura genomu i bioinformatyka, 2). Genomika funkcjonalna, 3). Odporność na stesy, 4). Genetyka

ilościowa, 5). Biotechnologia i hodowla. Konferencja cieszyła się dużym zainteresowaniem, zarówno ze strony placówek naukowych, jak i stacji hodowli roślin.

W dniach 8-10 XII br. odbyła się sesja sprawozdawcza dotycząca badań podstawowych na rzecz postępu biologicznego w produkcji roślinnej, finansowanych przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. W sesji uczestniczyli realizatorzy projektów badawczych z wyższych uczelni, instytutów PAN i resortowych oraz odbiorcy wyników badań, przede wszystkim twórcy odmian ze spółek hodowli roślin.

W dniach 18-20 XI br. zorganizowano kurs z zakresu matematycznego modelowania procesów biologicznych „Introduction to dynamic system modeling in biology”. Kurs prowadzili wykładowcy z INRA (Francja). Udział wzięło 21 osób z różnych ośrodków naukowych w Polsce. Wygłoszono 14 wykładów oraz przeprowadzono ćwiczenia praktyczne z zastosowaniem programów komputerowych. Uczestnicy otrzymali zaświadczenia o udziale w kursie.

◆ INSTYTUT ROZRODU ZWIERZĄT I BADAŃ ŻYWNOŚCI PAN

We wrześniu 2008 r. w Łańsku k. Olsztyna odbyła się II Szkoła Letnia „Application of multimolecular layers in chemical and biochemical sensors”. W zajęciach zorganizowanych w ramach grantu Marie Curie Host Fellowships for Transfer of Knowledge „Food-Biosens” wzięło udział 45 młodych naukowców z kraju i ze świata.

Instytut uczestniczył w Nocy Naukowców w ramach VI Olsztyńskich Dniach Nauki. Pracownicy Instytutu przygotowali imprezę „Mikrokosmos na talerzu” dzięki której mieszkańcy Olsztyna mogli poznać „mikroświat żywności” oraz zobaczyć codziennie spożywane produkty spożywcze w nano- i mikroskali.

23-25 X br. w Instytucie odbyły się warsztaty naukowe „Do świata bliżej” - kontrola rozrodu samców ssaków, ptaków i ryb. Tematem trzeciej już edycji warsztatów dla młodych naukowców była kontrola rozrodu samców ssaków, ptaków i ryb. Przez trzy dni młodzi uczeni zapoznawali się z całą gamą metod dotyczących oceny jakości nasienia i biotechniką kriokonserwacji, jako metody zachowania bioróżnorodności i ochrony gatunków zagrożonych wyginięciem. Warsztaty naukowe odbyły się pod patronatem Prezesa PAN, prof. Michała KLEIBERA.

8 doktorantów Instytutu uzyskało stypendia naukowe Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Stypendia są przeznaczone dla doktorantów uczelni i jednostek naukowo-badawczych, którzy realizują prace doktorskie z zakresu kluczowych sektorów gospodarki regionu.

Fundacja Pro Scientia et Vita przyznała mgr Annie MICHALSKIEJ pierwszą nagrodę wśród młodych naukowców w dziedzinie nauk rolniczych. Ponadto fundacja przyznała dr Marcie SIEMIENIUCH nagrodę Młodego Aktywnego Naukowca, a dr Grzegorzowi DIETRICHOWI wyróżnienie w tej samej kategorii.

W marcu 2009 r. odbędzie się VI Seminarium Środowiskowe Młodych Pracowników zorganizowane przez Oddział Nauki o Żywności Instytutu wspólnie z Wydziałem Nauk o Żywności Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.

W dniach 26-27 stycznia 2009 w Olsztynie odbędą się międzynarodowe warsztaty „Building Skills on the Determination of the Overall Antioxidant Capacity of Thermally Processed Foods”. Warsztaty są organizowane przez Zakład Podstaw Technologii Żywności Instytutu w ramach programu COST ACTION 927.

W 2009 r. Oddział Endokrynologii i Patofizjologii Instytutu organizuje międzynarodowe warsztaty „Maternal interaction with Gametes and Embryos”. Organizowane warsztaty mają na celu zacieśnienie współpracy naukowców zajmujących się rozrodem ludzi i zwierząt. W trakcie warsztatów planowana jest seria wykładów na temat badań podstawowych i technik analitycznych oraz zajęcia praktyczne obejmujące różne metody badawcze stosowane w modelach *in vivo* i *in vitro*. Więcej informacji na temat konferencji na stronie: <<http://www.pan.olsztyn.pl/gemini2009>>

◆ OGRÓD BOTANICZNY - CENTRUM ZACHOWANIA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ PAN

W okresie od lipca do grudnia 2008 r. zostały zorganizowane następujące wystawy: 4 VII-3 VIII wystawa rysunków J. SZCZEPANKIEWICZA „W stronę koloru”, 6 VIII-7 IX wystawa prac artystów grupy „Kolor” „Barwy natury 2008”, 10 IX-30 IX wystawa prac pacjentów Instytutu Psychiatrii i Neurologii (Oddziału F9) „Terapia sztuką”, 4 X-26 X wystawa akwareli K. BACHANEK „Kwiaty i pejzaże Mazowsza”, 3 XI-30 XII wystawa nagrodzonych prac fotograficznych „Parki Narodowe w Polsce 2007”.

Kolekcje szklarniowe zostały wzbogacone o dwa gatunki roślin tropikalnych o bardzo ważnym znaczeniu naukowym a mianowicie południowo-amerykański gatunek *Unkaria tomentosa* popularnie znany jako „vilkakora” o wielkim znaczeniu farmakologicznym oraz australijski *Wolemia nobilis*, który stanowi żywą skamelinę określaną jako „żywy dinozaur”. Pierwszy gatunek otrzymaliśmy od prof. dr. hab. GULEWICZA z Instytutu Chemii Bioorganicznej PAN w Poznaniu drugi natomiast od Ambasadora Australii w Polsce.

W 2009 roku przewiduje się następujące imprezy plenerowe: „Dni magnolii” 18-19 IV, „Majówka w Ogrodzie” 1-3 V, „Dni rododendronów” 23-24 V, „Dni róż” 20-21 VI, „Pożegnanie lata” 5-6 IX. Podobnie jak w latach poprzednich zostaną zorganizowane wystawy różnego typu prac o tematyce roślinnej i ochrony przyrody. Aktywna strona internetowa jest źródłem bieżących informacji dotyczących aktywności Ogródu na rzecz społeczeństwa.

◆ ZAKŁAD BADAŃ ŚRODOWISKA ROLNICZEGO I LEŚNEGO PAN

Na wniosek Zakładu, Centralna Komisja do Spraw Stopni i Tytułów, działając na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595 ze zm. Dz. U. z 2005 r. nr 164 poz. 1365) decyzją z dnia 29 IX 2008 r. przyznała Zakładowi uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora nauk rolniczych w dyscyplinie kształtowanie środowiska.

Prezydium Polskiej Akademii Nauk na posiedzeniu w dniu 21 X br. jednomyślnie podjęło uchwałę o utworzeniu Instytutu Środowiska Rolniczego i Leśnego PAN siedzibą

w Poznaniu, w miejsce dotychczasowego Zakładu Badań Środowiska Rolniczego i Leśnego PAN.

W dniu 14 XI br. Prezes PAN prof. Michał KLEIBER wystosował pismo do Pani prof. Barbary KUDRYCKIEJ, Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego. W dniu 5 XII br. Minister poinformowała Prezesa PAN, że nie zgłasza zastrzeżeń do planowanego utworzenia Instytutu Środowiska Rolniczego i Leśnego PAN w Poznaniu.

Prezes PAN wystosował wniosek do Premiera RP o utworzenie Instytutu z dniem 1 stycznia 2009 r.

W dniach 23-26 IX br. Zakład był organizatorem spotkania ADAM Week - seminarium wykonawców Projektu UE „Adaptation and Mitigation Strategies” (ADAM). W spotkaniu wzięły udział 84 osoby, w tym 73 z zagranicy, z 25 jednostek naukowych z Europy. Spotkała się tylko grupa osób koordynujących prace Projektu, tzw. Steering Group, wśród nich koordynatorzy projektu i liderzy grup tematycznych, w sumie 12 osób. W kolejnych dniach w spotkaniu brali już udział wszyscy wykonawcy Projektu. Spotkania odbywały się równolegle, w grupach i podgrupach. W ramach poszczególnych grup:

- omówiono postępy prac badawczych - sprawozdania z realizacji zadań składane przez wszystkie jednostki naukowe uczestniczące w Projekcie;
- odbyła się dyskusja nad wynikami badań;
- uaktualniano plan badań, w tym terminy realizacji poszczególnych celów;
- dyskutowano wkład uczestników Projektu do specjalnego wydania czasopisma naukowego oraz książki o charakterze monograficznym, która będzie jednym z produktów finalnych Projektu ADAM.

W dniu 28 X br. odbył się w Poznaniu Młodzieżowy Szczyt Klimatyczny. Do Poznania przyjechało ponad 700 uczniów szkół średnich z całego kraju by wziąć udział w wykładach dotyczących zmian klimatu. Zakład reprezentowali: prof. dr hab. Z. KUNDZEWICZ – autor wykładu „Zmiany klimatu i ich skutki – przeciwdziałanie i adaptacja”, oraz prelegenci: dr M. SZWED, mgr inż. I. PIŃSKWAR, mgr A. CHORYŃSKI i mgr D. GRACZYK. Prelekcje te umożliwiły zapoznanie uczniów gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych z tematyką zmian klimatu, ich skutków, możliwości przeciwdziałania i adaptacji. Młodzieżowy Szczyt Klimatyczny, poprzedzający grudniową ONZ-owską konferencję klimatyczną, wystosował petycję do uczestników „dorosłej” konferencji.

W odbywającej się w Poznaniu Konferencji Klimatycznej, w dniach 1-12 XII br., organizowanej przez ONZ, uczestniczyli prof. Z. KUNDZEWICZ, prof. A. KĘDZIORA, dr P. MATCZAK i mgr A. CHORYŃSKI. W dniu 3 XII br. Zakład był organizatorem seminarium (side event) „Climate change impact on rural areas – studies in Wielkopolska”, na którym przedstawione zostały wyniki badań naukowych prowadzonych przez jednostki wielkopolskie. Na seminarium, w którym Zakład odgrywał wiodącą rolę, przedstawione zostały m.in. referaty:

- Prof. A. KĘDZIORA „Changes in water balance structure”
  - Prof. Z. KUNDZEWICZ „Weather – related extremes”
- Ponadto, pracownicy Zakładu wygłaszali referaty na innych sesjach dodatkowych (side events) w pawilonie EU na CoP 14 (prof. Z. KUNDZEWICZ i prof. KĘDZIORA na sesji Europa-Azja oraz prof. Z. KUNDZEWICZ i dr

MATCZAK na organizowanej przez Komisję Europejską sesji poświęconej Europie Środkowej i Wschodniej).

Profesorowie A. KĘDZIORA i Z. KUNDZEWICZ uczestniczyli w uroczystości nadania tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu A. Mickiewicza w Poznaniu, Al GORE’OWI, laureatowi Pokojowej Nagrody Nobla i byłemu wiceprezydentowi Stanów Zjednoczonych. Udzielali również licznych wywiadów telewizyjnych, radiowych i prasowych, w tym w National Geographic, Gazecie Wyborczej i Rzeczypospolitej. W części obrad CoP 14 wysokiego szczebla (z udziałem ponad 100 ministrów i wiceministrów) prof. Z. KUNDZEWICZ zaprezentował stanowisko RINGOs (Research and Independent NGOs), tzn. naukowego zaplecza Konwencji Klimatycznej. Jest tradycją, że stanowisko RINGOs przedstawia reprezentant kraju, który organizuje CoP.

Dnia 5 XII br. w ramach konferencji klimatycznej CoP 14 odbyła się Debata „Kształtowanie ekologicznej przyszłości do roku 2050”. Debata o zmianie postaw, roli kultury i mediów odbyła się w Centrum Kultury - Zamek. Współorganizatorem debaty był Zakład (obok Duńskiego Instytutu Kultury, Urzędu Miasta Poznania i UAM). W dyskusji o tym, jak sztuka, architektura i media mogą przekonywać do ekologicznych wyborów i postaw uczestniczyli prof. A. KĘDZIORA, prof. Z. KUNDZEWICZ i dr P. MATCZAK.

Przy okazji odbywającej się w Poznaniu konferencji klimatycznej CoP 14, dnia 5 XII br. odbyła się promocja książki najwybitniejszego polskiego batrachologa prof. L. BERGERA, emerytowanego pracownika Zakładu „Chrońmy europejskie żaby zielone”. Patronem promocji był prof. Andrzej KĘDZIORA – Dyrektor Zakładu oraz dr Jan ŚMIEŁOWSKI – Dyrektor Biblioteki Ekologicznej w Poznaniu. Książka została wydana w języku angielskim oraz polskim i rozprawdzona bezpłatnie m.in. wśród uczestników konferencji klimatycznej. Zakład współfinansował wydanie tej pozycji. W dniu 11 XII br. w Księgarni Powszechnej w Poznaniu odbyła się promocja innej książki autorstwa pracowników Zakładu. Książka prof. Z. KUNDZEWICZA i dr. hab. KOWALCZAKA „Zmiany klimatu i ich skutki” (Wyd. Kurpisz) trafiła do sprzedaży w pierwszym dniu CoP 14.

W Poznaniu proklamowano rok 2008 Rokiem Środowiska i Klimatu. Wśród imprez poświęconych tej tematyce w okresie wrzesień-listopad należy wyróżnić regionalne konferencje klimatyczne w Wielkopolsce, organizowane przez Fundację UAM, podczas których wygłaszali wykłady pracownicy Zakładu - prof. JANKOWIAK, prof. A. KĘDZIORA, dr hab. KOWALCZAK i prof. Z. KUNDZEWICZ.

W dniu 21 X br., na zaproszenie przewodniczącego Sejmowej Komisji Ochrony Środowiska Zasobów Naturalnych i Leśnictwa prof. KUNDZEWICZ przedstawił w Sali Sejmu RP referat „Scenariusze zmian klimatu i ich prawdopodobieństwa w świetle najnowszych badań naukowych”.

Pracownicy Zakładu (prof. A. KĘDZIORA, prof. J. JANKOWIAK, dr J. BIENKOWSKI) w m-cu wrześniu uczestniczyli w X Kongresie Europejskiego Towarzystwa Agronomicznego w Bolonii „Multi-functional Agriculture, Agriculture a Resorce for Energy and Environment” Na konferencji prezentowano 3 opracowania opublikowane w Italian Journal of Agronomy, Rivista di Agronomia. An

International Journal of Agroecosystem Management, July-September, 2008 vol. 3, nr 3

- „Management of Water Quantity and Quality in Agricultural Landscape” prof. A. KĘDZIORA;
- „Synthetic Assessment of Sustainable Agricultural Development for Poland’s Regions” – prof. J. JANKOWIAK;
- „Estimates of Regional Ammonia Emissions from Agriculture for Poland – dr J. BIENKOWSKI.

Prof. Z. KUNDZEWICZ został zaproszony do uczestnictwa w Dniach Nauki Polskiej w Rosji. Podczas plenarnej sesji PAN i RAN w Moskwie, 14 X br. zostały wygłoszone dwa referaty problemowe - polski i rosyjski. Ze strony polskiej, referat „Global climate change: Impacts, adaptation and vulnerability” został przedstawiony przez prof. Z. KUNDZEWICZA.

W lipcu 2008 r. prof. Z. KUNDZEWICZ, na zaproszenie i koszt organizatorów, wygłosił referat na temat ekstremów związanych ze zmianami klimatu i wodą na EXPO 2008 w Saragossie. W listopadzie 2008 r., prof. Z. KUNDZEWICZ uczestniczył, na zaproszenie i koszt organizatorów, w międzynarodowej konferencji w Urumqi (Chiny), przedstawiając plenarny wykład na temat konsekwencji zmian klimatu w dziedzinie zasobów wodnych.

Prof. A. KĘDZIORA został zaproszony przez kierownika projektu „Development Policy Forum InWent Capacity Building International” Banku Światowego do przedstawienia, w dniach 28-30 IX br., osiągnięć Zakładu w zakresie „Climate Governance and Development”. Profesor wygłosił referat, który będzie rozdziałem w publikacji Banku Światowego: „World Development Report 2010”. Osiągnięcia Zakładu zostaną opublikowane w rozdziale „Climate Change, Forest, Land Use Change.”

II półroczu 2008 roku zrealizowano razem 28 wyjazdów zagranicznych pracowników naukowych Zakładu na konferencje i spotkania robocze, m.in. w ramach realizowanych projektów badawczych finansowych przez Unię Europejską.

W dniu 1 XII br. prof. Z. KUNDZEWICZ został wybrany przewodniczącym Komitetu Badań nad Zagrożeniami przy Prezydium PAN.

◆ STACJA BADAWCZA ROLNICTWA EKOLOGICZNEGO I HODOWLI ZACHOWAWCZEJ ZWIERZĄT PAN

W II półroczu kontynuowano realizację programu ochrony zasobów genetycznych konika polskiego i krów rasy polskiej czerwonej, mimo nie otrzymania na ten cel dotacji z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

W muzeum przyrodniczym prezentowano eksponaty związane z hodowlą zachowawczą zwierząt. W ramach promocji hodowli konika polskiego w Popielnie i innych ośrodkach hodowlanych w kraju wydano album „Konik polski – skarb polskiej przyrody” wspólnie z Roztoczańskim Parkiem Narodowym, Biebrzańskim Parkiem Narodowym, PZHk oraz Agencją Nieruchomości Rolnych. Opisy i komentarze do fotografii P. VOLPONIEGO zamieścił prof. Zbigniew JAWORSKI.

W dniu 30 VIII br. odbyło się doroczne spotkanie hodowców koników polskich z okazji „Weekendu z Konikiem Polskim”. W spotkaniu uczestniczyli: Prze-

wodniczący Wydziału – prof. dr hab. Andrzej GRZYWACZ, Burmistrz Miasta i Gminy Ruciane-Nida, Dyrektor Regionalny Polskiej Federacji Hodowców Bydła i Producentów Mleka – inż. Zdzisław SZEWCZAK, Dyrektorzy Banków: BS i BPH, Dyrektorzy Instytutów PAN z Jastrzębca i Olsztyna, lekarze weterynarii i hodowcy. Zgodnie z programem odbył się przegląd hodowlany i licencja koników polskich. Na seminarium przedstawiono 4 referaty, dotyczące problemów związanych z hodowlą koników w kraju. Przedstawiciel PFHB i PM, dyrektor Z. SZEWCZAK podczas przeglądu hodowlanego poinformował przybyłych, iż stado krów pc w Popielnie zostało wysoko ocenione przez Federację w swojej klasie i ze względu na wydajność mleczną krów zajmuje I miejsce w kraju. W związku z powyższym na ręce Dyrektora Stacji Federacja przekazała okolicznościowy puchar.

W okresie letnim w naszym ośrodku edukacyjnym zorganizowano obozy sportowe dla młodzieży a jesienią przyjeżdżała do nas młodzież w ramach zajęć „Zielone Szkoły”.

W dniach 17-18 X br. w Popielnie odbył się założycielski zjazd związku hodowców konika polskiego. W połowie grudnia zorganizowaliśmy spotkanie hodowców konika polskiego z woj. Zachodniopomorskiego.

W przedstawianym okresie Stacja Badawcza PAN w Popielnie tradycyjnie kontynuowała współpracę z ośrodkami naukowymi w kraju: Instytut Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN w Jastrzębcu, Instytut Rozrodu Zwierząt i Badań Żywności PAN w Olsztynie, SGGW w Warszawie, UWM w Olsztynie i Uniwersytetm Przyrodniczym w Poznaniu. Pracownicy i studenci placówek naukowych korzystali z „urzędzeń badawczych” przy realizacji prac inżynierskich, magisterskich i doktorskich. Stację Badawczą PAN w Popielnie odwiedziło bardzo wielu turystów krajowych i zagranicznych (ok. 10 tys.).

Od października do końca grudnia br. w Popielnie odbywały się semestralne praktyki studenckie z UWM w Olsztynie.

FUNDACJA PRO SCIENTIA ET VITA (DLA NAUKI I DLA ŻYCIA) CZŁONKÓW WYDZIAŁU V PAN

Nadchodzi okres składania zeznań podatkowych za 2008 r. W tym roku ułatwiono możliwość wpłacenia 1% odpisu od podatku na rzecz fundacji.

Wykorzystaj tą możliwość na przekazanie, choć najmniejszej kwoty na rzecz naszej Fundacji. Tworzysz w ten sposób nagradzanie oraz wspieranie udziału w międzynarodowych kongresach młodych, wybijających się naukowo pracowników nauki (do 36 lat) z zakresu Nauk Rolniczych, Leśnych, Weterynaryjnych i o Żywności, a nic Cię to nie kosztuje.

Wypełnij więc następujące rubryki formularza podatkowego:

PIT 36, str. 6, Część P lub PIT 37, str. 3, Część I

Nazwa OOP* Fundacja **Pro Scientia et Vita**
KRS: **0000105823**

Nr

Wnioskowana kwota: (poniżej 1% pełnych zł. Z poz. 180)

Fundacja dziękuje Ci za troskę o rozwój naszych następców

Prof. dr hab. Zygmunt REKLEWSKI

Prof. dr Antoni RUTKOWSKI